

- * Antyemotywizm fenomenologiczny i *Erlebnis* w estetyce von Hildebranda; estetyka obrzydzenia: Kolnai, Derrida i psychoanaliza; wczesna filozofia polityczna Kolnaia;
- * Marion: anamorfoza fenomenów przesyconych; *slow cinema* okiem Deleuza; filozoficzne dziedzictwo awangardy; *ready-made* i estetyka poza sztuką

art and philosophy

sztuka i filozofia

52 - 2018

sztuka i filozofia

■ Uniwersytet Warszawski Instytut Filozofii

■ Wydawnictwo Naukowe Semper®

■ rada naukowa

Arnold Berleant, Andrzej Bronk, Alicja Kuczyńska (przewodnicząca),
Jerrold Levinson, Iwona Lorenc, Andrzej Póltawski, Władysław Stróżewski,
Grzegorz Sztabiński, Irena Wojnar, Anna Zeidler-Janiszewska

■ zespół redakcyjny

Ewa D. Bogusz-Bołtuć, Magdalena Borowska, Kamilla Najdek,
Bogna J. Gladden-Obidzińska (sekretarz redakcji, sztuka.wfis@uw.edu.pl),
Piotr Schollenberger (redaktor naczelny), Małgorzata A. Szyszkowska,
Anna Wolińska (z-ca red. naczelnego)

■ zespół recenzentów

Jan Berdyszak, Wolfram Bergande, Maria Bielawska, Seweryn Blandzi,
Przemysław Bursztyka, Jolanta Dąbkowska-Zydroń, Dobrochna Dembińska-
Siury, Janusz Dobieszewski, Simon Fokt, Beata Gawryszewska,
Maria Gołębiowska, Anna Grzegorzczak, Krzysztof Gucałski, Jan Hartman,
Alicja Helman, Jan Hudzik, Jacek J. Jadacki, Anna Jamroziakowa,
Katarzyna Kasia, Wioletta Kazimierska-Jerzyk, Alicja Kępińska,
Leszek Kolankiewicz, Teresa Kostyrko, Roxanne Marie Kurtz, Piotr Łaciak,
Peter Mahr, Jacek Migasiński, Monika Murawska, Simone Neuber,
Anna Pałubicka, Paweł Pasięka, Teresa Pękała, Robert Piłat, Ewa Podrez,
Hanna Puszko-Miś, Agnieszka Rejniak-Majewska, Ewa Rewers, Michael Rings,
Zofia Rosińska, Stefan Sarnowski, Martina Sauer, David Schaffler,
Mauro Senatore, Zoltán Somhegyi, Grzegorz Sztabiński

■ adres redakcji

Instytut Filozofii UW, Zakład Estetyki
Krakowskie Przedmieście 3, 00-927 Warszawa
www.sztukaifilozofia.uw.edu.pl

■ redaktor prowadzący numeru

Bogna J. Gladden-Obidzińska

■ opracowanie tekstów w języku angielskim

Matthew E. Gladden

■ projekt graficzny

Jan Modzelewski

■ wydawca

Uniwersytet Warszawski, Instytut Filozofii,
Wydawnictwo Naukowe Semper®
ul. Mariensztat 8, 00-302 Warszawa
tel./fax 22 538-92-03
www.semper.pl, e-mail: redakcja@semper.pl

ISSN 1230 – 0330

Nakład 200 egz.

Spis treści

Bogna J. Gladden-Obidzińska: Editorial	5
■ I. Ku (pięknym) rzeczom samym w sobie	
Josef Seifert: Dietrich von Hildebrand's Defense of the Objectivity of Beauty in Music and His Critique of Aesthetic Subjectivism ...	7
Mátyás Szalay: Living the Beauty – Experiencing Beauty: Contributions to a Critique of the Aesthetics of Dietrich von Hildebrand	23
Dietrich von Hildebrand: Królestwo wartości estetycznych: Piękno metafizyczne a piękno zmysłowe (przełt. z języka niemieckiego Filip Borek)	41
■ II. Od polityki do estetyki wstrętu	
Andrzej Gniazdowski: Krew i kość. Psychopatologia anarchokomunizmu według Aurela Kolnaia	61
Peter Mahr: The Double Bind of Disgust: Kolnai, Derrida and Psychoanalysis in Philosophical Aesthetics Before and After 1968	87
Aurel Kolnai: Wstręt (wybrane fragmenty) (przełt. z języka niemieckiego Robert Ignatowicz i Daniel Roland Sobota)	105
■ III. Fenomenologia i awangarda	
Andrzej Krawiec: Anamorfoza dzieł sztuki w perspektywie fenomenologii Jeana-Luca Mariona	121
Alicja Rybkowska: Dziedzictwo awangardy dzisiaj – perspektywa filozoficzna	139
Paula Milczarczyk: «Czy cały świat składa się z utajonych dzieł sztuki?» Ready-made jako model doświadczania rzeczywistości pozaartystycznej	155
Adam Cichoń: Deleuze, slow cinema i trwanie, czyli dokąd prowadzi nas obraz	167
Noty o Autorach	182
Informacje dla Autorów	184

Table of Contents

Bogna J. Gladden-Obidzińska: Editorial	5
I. Back to (Beautiful) Things in Themselves	
Josef Seifert: Dietrich von Hildebrand's Defense of the Objectivity of Beauty in Music and His Critique of Aesthetic Subjectivism . . .	7
Mátyás Szalay: Living the Beauty – Experiencing Beauty: Contributions to a Critique of the Aesthetics of Dietrich von Hildebrand	23
Dietrich von Hildebrand: The Realm of Aesthetic Values: Metaphysical and Sensible Beauty (trans. from German into Polish by Filip Borek)	41
II. From Politics to Aesthetics of Disgust	
Andrzej Gniazdowski: Flesh and Blood (and Bone): The Psychopathology of Anarcho-Communism According to Aurel Kolnai	61
Peter Mahr: The Double Bind of Disgust: Kolnai, Derrida and Psychoanalysis in Philosophical Aesthetics Before and After 1968	87
Aurel Kolnai: Disgust (selected fragments) (trans. from German into Polish by Robert Ignatowicz and Daniel Roland Sobota)	105
III. Phenomenology and the Avant-Garde	
Andrzej Krawiec: The Anamorphosis of Works of Art from the Perspective of Jean-Luc Marion's Phenomenology	121
Alicja Rybkowska: The Legacy of the Avant-Garde Today: A Philosophical Perspective	139
Paula Milczarczyk: «Does the Whole World Consist of Latent Works of Art?» The <i>Ready-Made</i> as a Model for Experiencing Non-Artistic Reality	155
Adam Cichoń: Deleuze, <i>Slow Cinema</i> and Duration, or Where the Image Leads Us	167
Contributors	182
Notes for Contributors	184

Editorial

In their introduction to the English translation of Aurel Kolnai's "Der Ekel" ("On Disgust"), Carolyn Korsmeyer and Barry Smith mention that "[t]he first group of philosophers to embrace Husserl's phenomenological method were gathered together at the very beginning of the twentieth century in Munich. To the first generation of this group belong Max Scheler, Alexander Pfänder, Moritz Geiger, and Adolf Reinach, and to the second generation Dietrich von Hildebrand, the recently canonized Edith Stein, Aurel Kolnai, and the Polish phenomenologist and aesthetician Roman Ingarden. (It was especially in Poland, as a result of Ingarden's influence, that the Munich school continued into the second half of the twentieth century [...])."¹ This issue of *Sztuka i Filozofia / Art and Philosophy*, is dedicated to two themes – the value of the beautiful and the (dis)value of the disgusting – conceived and analysed in the realist phenomenological tradition by two of the abovementioned second generation of Husserlian students: von Hildebrand and Kolnai, respectively.

Von Hildebrand's theory of the objectivity of beauty in the aesthetics of music is explained by Josef Seifert, a former student of von Hildebrand and scholar of phenomenology, who explores von Hildebrandian arguments against theories that endorse the subjectivity of aesthetic values, in particular emotivism. Mátyás Szalay dedicates his essay to von Hildebrand's concept of the aesthetic experience as "value-response." In an analysis of the distinction between the primary aesthetic experience and the aesthetic experience conceived as a process of conscious reflection, Szalay develops a polemic against von Hildebrand's post-formalist aesthetics, in particular with respect to the narrative and processual aspects of the experience of "value-response." Aurel Kolnai's aesthetic thought, as intrinsically interwoven into his political philosophy and driven by its intellectual rooting as much in the German phenomenological school as in Hungarian psychoanalytical research, is explored by Andrzej Gniazdowski in his comprehensive article dedicated to Kolnai's early political philosophy as a liberal socialism that is based on the foundations of individualism, personalism and pluralism of values. Peter Mahr's article analyses the potential of Kolnai's theory of disgust for expanding contemporary aesthetics so as to include within its scope more categories than the traditional binary oscillation between the beautiful and the sublime (and their families) allows. To this purpose, Mahr looks into Kolnai's phenomenological theory from the perspective of Derrida's analyses of disgust, by grounding his method in their common roots in psychoanalysis.

---

1 C. Korsmeyer and B. Smith, "Visceral Values: Aurel Kolnai on Disgust", in: *On Disgust*, ed. B. Smith and C. Korsmeyer, Chicago: Open Court, 2004, 6.

As neither the aesthetic works of von Hildebrand nor of Kolnai have been available in Polish yet, we are including translations of fragments of *Ästhetik* (1977) and *Der Ekel* (1929), carried out expertly by researchers in German phenomenology, Filip Borek, Daniel R. Sobota and Robert Ignatowicz, as an introduction to further inquiry into the studied thinkers' aesthetic theories in Poland.

Here we would like to express our deep gratitude to John H. Crosby and the Hildebrand Legacy Project and to John Haldane for granting us permission to translate and publish the aforementioned fragments of the works of von Hildebrand and Kolnai. Without their generosity we would not have been able to bring the project to its successful completion.

Bogna J. Gladden-Obidzińska

Noty o Autorach

Filip Borek – student Instytutu Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego. Jego główne zainteresowania obejmują filozofię Heideggera oraz fenomenologię getyńsko-monachijską, w szczególności zagadnienia wczucia i uczuć oraz kwestia źródłowości. Opublikował artykuły i wygłosił referaty na konferencjach ogólnopolskich i międzynarodowych poświęcone filozofii Stein, Geigera, Heideggera i Kanta. Ostatnio zajmował się zagadnieniem źródłowości w filozofii Jana Patočki.

Adam Cichoń – magister filozofii, stopień uzyskał na Uniwersytecie Warszawskim na podstawie rozprawy poświęconej teorii kina Gillesa Deleuze’a w kontekście *słów cinema*. Obecnie student Kolegium Artes Liberales UW. Zajmuje się zagadnieniami filozofii współczesnej oraz splotem filozofii z różnymi dziedzinami sztuki.

Andrzej Gniazdowski – dr hab., profesor nadzw. w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN, filozof, historyk idei, tłumacz. Opublikował m.in. wiele artykułów oraz monografie: *Filozofia i gilotyna. Tradycjonalizm Josepha de Maistre’a jako hermeneutyka polityczna* (1996); *Polityka i geometria. Fenomenologia Edmunda Husserla a problem demokracji* (2008); *Antynomie radykalizmu. Fenomenologia polityczna w Niemczech 1914-1933* (2015). Jego główne pola zainteresowań to fenomenologia, antropologia filozoficzna, filozofia polityczna.

Robert Ignatowicz – doktorant w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego oraz magister informatyki Polsko-Japońskiej Wyższej Szkoły Technik Komputerowych w Warszawie. Członek Zarządu Polskiego Towarzystwa Fenomenologicznego. Jego zainteresowania badawcze skupiają się na XIX- i XX-wiecznej filozofii niemieckiej, w szczególności na pokantowskiej filozofii krytycznej. Aktualnie pracuje nad gnozeologiczną perspektywą ujęcia języka w filozofii wczesnego neokantyzmu.

Andrzej Krawiec – doktor sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych w Akademii Muzycznej w Krakowie, magister filozofii, doktorant w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego; zajmuje się sztuką, estetyką, fenomenologią i hermeneutyką; publikował w „Kwartalniku Filozoficznym”.

Peter Mahr – Dr. habil. is a philosopher affiliated with the Department of Philosophy at the University of Vienna, where he obtained his habilitation in philosophical aesthetics in 2006. In 2010/11 he was a visiting professor at the Bauhaus University Weimar. He has published the monographs *Einführung in die Kunstphilosophie. Das Ästhetische und seine Objekte* (2003), *Philosophie von Bacon bis Freud* (2015) and *Wolfgang Kos und der Niedergang von Ö1* (2017). He conducted and edited the 19 interviews for *Österreichische Ästhetik* (2003) and co-edited *Immanuel Kant, Kritik der Urteilskraft* (2009). <http://homepage.univie.ac.at/peter.mahr/bibliographie>.

Paula Milczarczyk – magister sztuk na kierunku Krytyka Artystyczna (Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku), absolwentka studiów filozoficznych, obecnie doktorantka na kierunku Filozofia (Uniwersytet Gdański). Publikowała, między innymi, w „Sztuce i Dokumentacji”, „Kulturze Popularnej” oraz w monografiach zbiorowych. Zainteresowania naukowe: estetyka codzienności, związki sztuki z rzeczywistością pozaartystyczną.

Alicja Rybkowska – magister filozofii, doktorantka w Instytucie Filozofii UJ. W swojej pracy skupia się przede wszystkim na wzajemnej zależności sztuki i filozofii oraz konsekwencjach tej relacji dla kultury i społeczeństwa. Autorka książki *Humor a współczesna*

kondycja sztuki. Stypendystka MNiSW oraz Ryoichi Sasakawa Young Leaders Fellowship. Obecnie mieszka i studiuje w Wiedniu.

Josef Seifert – received his doctorate in philosophy from the University of Salzburg in 1969 and his habilitation from the University of Munich in 1975. From 1973 to 1980 Seifert was Professor and Director of the doctoral program in philosophy at the University of Dallas; in 1980 he co-founded and became Director of the International Academy of Philosophy (IAP) in Irving, Texas; he has been Rector of the IAP in Liechtenstein since 1986 and of the IAP at the Pontificia Universidad Católica de Chile en Santiago since 2004, where he holds the chair of *profesor titular* in the Faculty of Philosophy. Author of over 20 philosophical books and 300 articles in several languages published in leading international journals and edited volumes. Among his monographic books are: *Back to Things in Themselves: A Phenomenological Foundation for Classical Realism* (1987), *Sein und Wesen* (1996), *Überwindung des Skandals der reinen Vernunft. Die Widerspruchsfreiheit der Wirklichkeit – trotz Kant* (2001, 2007), *Discours des Méthodes: The Methods of Philosophy and Realist Phenomenology* (2008). In addition to numerous academic honors, he also received the Austrian Cross of Merit First Class for Art and Science, the EU Medal of Merit and the EU Order of Merit.

Daniel Roland Sobota – dr hab., adiunkt w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN. Autor kilkudziesięciu artykułów oraz dwóch książek: dwutomowej monografii *Źródła i inspiracje Heideggerowskiego pytania o bycie* (Fundacja Yakiza, Bydgoszcz 2012-2013) oraz *Narodziny fenomenologii z ducha pytania. Johannes Daubert i fenomenologiczny rozruch* (IFiS PAN, Warszawa 2017). Członek kilku polskich i zagranicznych towarzystw naukowych. Związany z Bydgoszczą lokalny animator kultury teatralnej, aktor i performer, współtwórca i członek bydgoskiej grupy artystycznej *Magazyn Próby Bezpsa*. Ideą przewodnią jego myślenia jest tematyka pytania i pytaniaści.

Mátyás Szalay – PhD in Philosophy and MA in German Philology from the International Academy of Philosophy in Liechtenstein and MA in Philosophy, German Philology and Literature from Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest; director of the Instituto de Filosofía Edith Stein and the Instituto de Teología "Lumen Gentium" in Granada. Assistant editor of *Anthologie der realistischen Phänomenologie* and *Realist Phenomenology*. Author of many articles and book chapters in international journals and edited volumes and of the book *Bevezetés a hivatás filozófiájába*, Budapest: Kairosz Könyvkiadó, 2015.

Informacje dla Autorów

P.T. Autorów *Sztuki i Filozofii* informujemy o zasadach, których będziemy przestrzegać w naszym piśmie:

1. Objętość przysyłanych artykułów nie powinna przekraczać 22 stron znormalizowanego maszynopisu, tj. 1800 znaków na stronie, recenzji zaś – 8 stron.
2. Przypisy powinny być umieszczone na dole strony i mieć formę przyjętą w ostatnich tomach pisma z pełnym tytułem, nazwiskiem tłumacza, redaktora tomu bądź pracy zbiorowej, nazwą wydawnictwa, datą i miejscem wydania (np. J. Derrida, *Głos i fenomen*, przeł. B. Banasiak, Wydawnictwo KR, Warszawa 1997, s. 133). Jeżeli w tekście pojawia się motto, to powinno być ono również opatrzone przypisem bibliograficznym.
3. Materiały powinny być przysyłane w 2 egzemplarzach wraz z dyskietką lub w formie elektronicznej (preferowane formaty: MS Word 6, Open Office) na adres: sztuka.wfis@uw.edu.pl.
4. Autorów prosimy o dołączenie krótkiej noty (zawierającej stopień lub tytuł naukowy oraz aktualne miejsce pracy) wraz z dokładnym adresem korespondencyjnym (również elektronicznym).
5. Prosimy także o dołączanie streszczenia w języku polskim i angielskim o objętości do pół strony (ok. 150-200 słów) oraz słów kluczowych.
6. Redakcja SziF zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów i niewielkich zmian w tekście.
7. Materiałów niezamówionych Redakcja nie zwraca.

Notes for Contributors

We inform all prospective contributors to „Art and Philosophy” (*Sztuka i Filozofia*) about our preferences concerning texts submitted for publication:

1. Materials sent will not be returned. *Sztuka i Filozofia* reserves the rights to make additional changes in texts submitted when necessary.
2. Due to time consuming revision process authors whose texts are not selected for publication will not be contacted. Reviewer’s form can be downloaded from our website.
3. Authors are advised to submit papers using the form on the website, by email to sztuka.wfis@uw.edu.pl, or posting two printed copies together with an electronic version on a CD to *Sztuka i Filozofia*, Institute of Philosophy, Aesthetics Department, Krakowskie Przedmieście 3, p. 107, 00-927 Warsaw, Poland.
4. The Editorial Team of “Art and Philosophy” actively opposes plagiarism, ghostwriting, and guest authorship. A submitted article will be considered for review and publication only upon its Author’s declaration of the authenticity and originality of the article. The declaration form can be downloaded from our website and should be signed and returned to the address of the Editorial Office.
5. All translations must be accompanied by detailed bibliography of the original version, including the place and time of publication and source, where applicable. The author will be held responsible for providing such information.
6. Articles submitted should not exceed 22 pages of normal typescript, e.g. 1800 characters per page. Reviews should be no more than 8 pages long.
7. All notes and references in the article should be provided in accordance with either The Chicago Manual of Style or MHRA, latest editions, used consistently

throughout the article. Additional texts such as epigraphs should also be accompanied by a footnote with all bibliographical data.

8. The typescript should be typeset using Times Roman 12 pt font with 1,5 line spacing. Preferred file formats are MS Word or Open Office compatible.
9. In order to facilitate the blind reviewing process, authors are asked not to disclose their identity anywhere within the text's pages. The text should start with the full title of the article on top of the first page. Additionally, the article should be preceded by a cover page containing: full title of the article, abstract (150-200 words) and key words, name and surname of the author, a short note on the author i.e. title, academic affiliation or present work affiliation, and an email address that can be disclosed to the journal readers.

Sprzedaż (od numeru 37) prowadzi:

Wydawnictwo Naukowe Semper
ul. Mariensztat 8
00-302 Warszawa
tel. 22 538 92 03
redakcja@semper.pl
www.semper.pl

Zapraszamy do sklepu internetowego:

<http://semper.pl/sklep>

oraz do księgarni firmowej:

ul. Bednarska 20a
00-321 Warszawa
tel. 22 828 49 73
handlowy@semper.pl

